Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Поки кожен українець, де б він не проживав, не розбудить сам у собі українця, він постійно буде рабом чужинця.
Євген ДУДАР

12 (479)
20 березня
2014 р.

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ЧИ Є У НАС ДЕРЖАВНІ МУЖІ...

Чи можете уявити собі картину, щоб селянин, виоравши поле чи скопавши грядку, поставав перед телекамерами і сам собі аплодував?.. Напевно ні. Хоч і важко було, і мозолів натер. Але ж то його робота і розслаблятися не варто, бо ж треба ще те поле засіяти, засадити, доглянути, виростити урожай і зібрати...

Так це ж селянин, наш годувальник. А ось в українському парламенті усе інакше. Скажімо, спроможуться вряди-годи народити якийсь закон і починають бурхливо аплодувати собі. Це ж треба, спромоглися натиснути на кнопку – подвиг! Хоч мозоля і не намуляли.

А втім часом гадаю: краще б ви не натискали на ту кнопку. Бо ж до пальця треба ще й клепку мати. Ось відмінили горезвісний закон Ка-Ка. Скажіть, де-факто щось змінилося від того? Зате який козир дали україно-фобам – від Криму, Донецька, Харкова, Одеси... до Москви і навіть ООН. І як після цього називати наших патріотів? Так само немудро виглядає спонукання до написання заяви про звільнення керівника НТКУ...

Стає невимовно сумно, коли замість того, аби швидко, оперативно, у рамках реґламенту ухвалювати мудрі, зважені, доленосні для країни рішення, депутати, піарячись, годинами вправляються в ораторській майстерності, товчуть воду в ступі. Хоч проса там і не засипали.

А вже про п'яту колону і говорити нічого. Чи можуть комуністи й реґіонали взагалі вважатись депутатами українського парламенту, коли у часі війни і чужоземної аґресії вони іґнорують засідання парламенту і не голосують за доленосні для держави рішення?

Кажуть, Господь їм суддя. Та має для них бути і суд людський. Бо ж саме у нинішній тривожний час під прапорами комуністів і реґіоналів відбуваються сепаратистські шабаші на Сході й Півдні України. Хоч якби вони її любили, то напевно згадали б слова Івана Котляревського із його «Енеїди»:

Де общеє добро в упадку,
Забудь отця, забудь і матку,
Лети повинность ісправлять...

Повинність вони, може, й «ісправляють», але перед «старшим братом», бо як інакше як не зрадництвом можна назвати їхню поведінку.

Але прикро дивитись і на те, як діє нова влада. Замість того, щоб на посади призначати професіоналів-патріотів, вони і далі ділять їх за квотами. Та хіба на часі задовольняти апетити партій на пости, коли «отєчество в упадку?»... Схаменіться! Парламент як леґітимний законодавчий орган у такий доленосний час повинен працювати цілодобово, як годинник, а не робити перепочинок на два-три дні, перерви на дві-три години для з'ясування позиції тієї чи іншої фракції. З'ясовуйте її вночі, перед засіданням, а в сесійній залі – працюйте. Бо ж уся ситуація підтверджує гіршу приповідку, що українці згуртовуються лише перед розстрілом. Чи не через мляві, немічні, ялові, нефахові, непатріотичні дії влади Росія нині торжествує...

Усе це гірко. Усе це болить. У час ворожої аґресії, у час війни не може бути опозиції, лівих чи правих. Маємо стати, як йдеться в Писанні, аби всі були одно. А депутатам і урядовцям порадив би: робіть справу мовчки, терпеливо, доцільно, на користь держави, а не деморалізуйте суспільство істериками й політичними розбірками, врешті не піартеся, бо хвалитися немає чим.

Дійте як державні мужі. Інакше нині в Україні не можна. Бо ж уже в Криму гинуть наші солдати, а Прикарпаття, як і інші реґіони, приймають біженців з півострова, який Росія після невизнаного світом референдуму анексувала. Маємо бути готові до збройового захисту материкової України, бо вірити північним сусідам не можна.

Богдан ВІВЧАР

ДІЯ

РАДА ОБОРОНИ КРАЮ

На Прикарпатті створили Раду оборони області. А рішенням Верховної Ради усі Збройні сили переведені на режим воєнного часу і в державі оголошена часткова мобілізація.

Рада оборони області вирішуватиме питання, пов'язані з потребами захисту незалежності й територіальної цілісності як України загалом, так і Прикарпаття зокрема. Відповідно до чинного законодавства головою Ради призначили голову Івано-Франківської облдержадміністрації Андрія Троценка, заступником – Володимира Семка (перший заступник голови облдержадміністрації), секретарем – Сергія Адамовича (заступник голови облдержадміністрації з гуманітарних питань). До складу цієї структури також увійшли голова обласної ради Василь Скрипничук, обласний військовий комісар Ігор Павлюк, керівники усіх силових і контрольних структур області тощо. За пропозицією депутата обласної ради Віктора Неміша до ради також ввели представників Івано-Франківської самооборони, «Правого сектора» та Спілки ветеранів Афґаністану.

При раді буде постійний Координаційний центр, який розміститься у 321-му кабінеті облдержадміністрації. При ньому працюватиме прес-центр, сектор з мобілізації населення до лав Національної ґвардії, транспорту, матеріально-технічного забезпечення і таке інше. Аналогічні координаційні центри будуть створені в кожному районі.

Водночас зголошуються добровольці, готові стати на захист держави. Їх записалося майже 3500 осіб. А є ще загони самооборони та «Правого сектора». Облвійськком Ігор Павлюк вважає, що армія є армією і всі структури повинні діяти під одним командуванням. Але майданівці не бажають стояти пліч-о-пліч з внутрішніми військами (саме на їхній базі створюється Національна ґвардія) та «беркутівцями».

Зійшлися на тому, що ті, хто видавав і виконував злочинні накази, повинні написати рапорт на звільнення. Облвійськком Ігор Павлюк повідомив про формування на Прикарпатті батальйону територіальної оборони, об'єднання громадських організацій для спільної, разом із силовиками, охорони порядку, важливих об'єктів тощо. Ідеться про постійні блок-пости на дорогах, створення антидиверсійних загонів з огляду на те, що в нашій області маємо чимало стратегічних об'єктів. Але при цьому проблемою є питання матеріально-технічного забезпечення.

Тому відкрито позабюджетний рахунок, і тими надходженнями буде розпоряджатися виключно Рада оборони області. Нині проводять заходи зі створення резервів, у тому числі продовольчих, паливно-мастильних матеріалів тощо.

Розпочалася планомірна і чітка робота відповідно до вимог часу. Головне – перед московським ворогом нам нині потрібно бути єдиними!

АКТУАЛЬНО

ВИПРОБУВАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

У зв'язку з російською аґресією і силовим захопленням Криму та анексією його Росією ми попросили депутата обласної ради, голову ОО ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степана ВОЛКОВЕЦЬКОГО прокоментувати ситуацію. Він має чималий досвід роботи як депутат Верховної Ради України та як Надзвичайний і Повноважний Посол України в Грузії та Республіці Азербайджан. За кілька років перед тим РФ здійснила військове вторгнення в Грузію, спровокувавши від'єднання Абхазії.

– З усього видно, що в Криму наша північно-східна сусідка захотіла повторити «абхазький сценарій», – говорить С. Волковецький. – Я понад п'ять років представляв Україну як посол у Грузії. Паралелі між двома інтервенціями російських військ – тодішньою в Абхазьку автономну республіку і теперішньою – в АР Крим – безперечні. Корені дуже складного за своєю суттю конфлікту між грузинами й абхазцями, котрий спровокувала Росія, беруть початок ще в радянські часи. Вони зумовлені тим, що керівники СССР розглядали Абхазію як противагу Грузії. І коли постало питання про проголошення державної незалежності Грузії, Москва підігріла абхазький сепаратизм.

(Чит. 2 стор.)

НАБАТ

ВІЙНА ВИМАГАЄ ДІЙ!

Лідер «Правого сектора» Дмитро Ярош звернувся до Уряду України і співвітчизників із вимогою негайних дій в умовах війни з Росією. У документі, зокрема, мовиться:

Ми – єдиний народ, незалежно від того, хто є за національністю – українець, росіянин, єврей, кримський татарин, грузин, вірменин, поляк, болгарин, грек чи будь-хто інший. У цей тривожний час ми, як ніколи раніше, зобов'язані згуртуватися.

Росія стягує свої війська до українських кордонів, демонстративно брязкає зброєю, залякує українських громадян. Кремль, іґноруючи норми міжнародного права та свої зобов'язання, підтримує колаборціоністів у Криму, встановлює маріонетковий режим. Ми маємо бути готовими до того, що російська влада не зможе вгамувати своїх імперських амбіцій і розпалить війну за приєднання нових територій. Кримський півострів – ласий, але надто малий шматочок землі, щоб угамувати апетит імперії. Москві потрібна вся Україна. Сто років тому почалася Перша світова війна за переділ світу. Зараз стараннями Путіна світ стоїть на порозі Третьої світової війни, яка повністю перекроїть карту світу або взагалі підведе світ до загибелі.

Тому звертаюся до Уряду України. Необхідно терміново підготуватися до можливого початку російського вторгнення. Уряд зобов'язаний невідкладно:

сформувати ставку верховного головнокомандування;

підготувати штаб військ до початку активних дій на захист територіальної цілісності й незалежності України та протидії вторгненню окупаційних військ;

у разі початку відкритої аґресії оголосити окупантам вітчизняну війну;

оголосити всезагальну мобілізацію населення, сформувати озброєні бойові загони;

забезпечити постачання зброї з країн-членів НАТО;

підготувати до знищення зброю, транспортні засоби та об'єкти Військово-морських сил України, які можуть потрапити до рук колаборціоністів і окупантів;

вивезти вглиб країни запаси озброєння зі складів, розміщених на територіях, що потенційно можуть бути захоплені ворогом;

створити батальйони територіальної оборони;

сформувати диверсійні групи з офіцерів та прапорщиків, військовослужбовців-резервістів спецназу;

розробити план можливих шляхів пересування механізованих колон російських військ, підготуватися до завдання по них точкових ударів;

сформувати партизансько-диверсійні групи, які в разі початку окупації діятимуть на території противника.

Ми і далі сподіваємося, що потенційний конфлікт із Росією вдасться вирішити дипломатичним шляхом. Але сьогоднішні дії кремлівського режиму показують, що Отто фон Бісмарк мав рацію, говорячи: «Договори з Росією не варті й паперу, на якому вони написані». Тому ми повинні бути готовими перейти в активну фазу опору окупантам...

Звертаючись до співвітчизників Дмитро Ярош наголосив, що ми не можемо дозволити ворогу здійснити бліцкриг на території України. Силами українських патріотів маємо завадити окупантським діям противника, він має дорого заплатити за це. Ми пам'ятаємо, що Росія заробляє гроші, переганяючи нафту і газ на Захід через нашу трубу, – тому ми її перекриємо, позбавивши ворога цього джерела фінансування.

Хай земля горить під ногами окупанта, хай він захлинеться своєю кров'ю, ступивши на нашу територію. Більше ні кроку назад! Не дозвольмо озвірілому тоталітарному режимові Москви розпалити Третю світову війну! – закликає Д. Ярош.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Спостережна Рада кредитної спілки «Самопоміч» повідомляє про скликання загальних зборів членів кредитної спілки, які відбудуться 30 квітня 2014 року (початок о 17.00) за адресою: м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18, актовий зал.

Реєстрація членів спілки та їхніх представників проводиться з 16.30.

Порядок денний загальних зборів

1. Затвердження порядку денного.
2. Заслуховування та затвердження звіту Спостережної ради за 2013 рік.
3. Заслуховування та затвердження звіту Кредитного комітету за 2013 рік.
4. Заслуховування та затвердження звіту Правління за 2013 рік.
5. Заслуховування та затвердження висновку Ревізійної комісії КС «Самопоміч» за 2013 рік.
6. Заслуховування та затвердження аудиторського висновку, яким підтверджена повнота й достовірність річної звітності КС_«Самопоміч» (річна фінансова звітність і звітні дані КС «Самопоміч» за 2013 р.).
7. Про розподіл нерозподіленого доходу, що залишився у розпорядженні КС «Самопоміч» за 2013 р.
8. Визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми) для підтвердження достовірності й повноти річної звітності КС «Самопоміч» за 2013 фінансовий рік.
9. Про ознайомлення з бюджетом на 2014 фінансовий рік.
10. Різне.

Для участі в загальних зборах члени кредитної спілки повинні підтвердити свої повноваження:

у разі особистої присутності – шляхом надання паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу;

за довіреністю, оформленою відповідно до вимог законодавства України.

Телефон для довідки: (0342) 52-70-94.

АКТУАЛЬНО

ВИПРОБУВАННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Грузини ж гостро зреаґували на провокації, що сталися в Сухумі й загалом в Абхазії, і там пролилася кров. Далі події розвивалися в тому річищі, що грузинсько-абхазький конфлікт невдовзі обернувся грузинсько-російською війною. На землю Абхазії вторглися російські танки, у повітряний простір – літаки, яких Грузія, звичайно ж, не мала. З'явилися з Північного Кавказу добре озброєні російські козаки. Таким чином, у цій війні сили були нерівні. Уже згодом я декілька разів їздив до Абхазії по лінії ООН, бо прямих контактів з нею у Грузії не було, і на власні очі бачив меморіальні дошки з написами такого змісту: на честь абхазьких героїв, які загинули в боях проти грузинських аґресорів. Тобто Росія зробила все для розпалювання кровопролитного грузинсько-абхазького конфлікту, щоб Абхазія вже ніколи не була в складі Грузії.

І. Г.: *Нинішнє загострення суспільно-політичної ситуації в Криму має і, так би мовити, локальні особливості...*

С. В.: Тут Росія зробила ставку на формування й задіювання у протистоянні українським військовим частинам так званих сил кримської самооборони. В тому, що формували її і керують нею з Кремля, сумніватися не доводиться. Військовослужбовці частин Чорноморського флоту РФ на бронетранспортерах та іншій техніці вийшли за визначені угодою між Україною і Росією межі території свого перебування в Криму, сподіваючись на те, що в когось не витримають нерви – або, найімовірніше, у підісланих блокувати українські частини провокаторів, або ж навіть у самих українських солдатів, – і буде застосована вогнепальна зброя, розпочнеться кровопролитний конфлікт.

На щастя, цей сценарій провалився. Але з усього видно – Москва таки хоче крові, бо вже від кулі снайпера загинув наш військовик. Водночас проросійські сили провокують конфлікт на сході й півдні, намагаючись, ні більше ні менше – дійти до Києва.

На сьогодні Крим контролюють аґресори. І в цьому сенсі, переконаний, принципово важливою є позиція міжнародної спільноти щодо інтервенції РФ у Крим. Як відомо, підписаним у 1994 році Будапештським меморандумом США, Росія та Великобританія задекларували ґарантії державній безпеці й територіальній цілісності України і взяли на себе певну відповідальність за долю Української держави, яка добровільно відмовилась від ядерної зброї. А тепер увесь світ став свідком разючого парадоксу: одна з країн-підписантів меморандуму – Російська Федерація – сама ж і вчинила військову інтервенцію на нашу територію.

І. Г.: *Чи врахувала Москва такий важливий для автономії чинник як кримсько-татарський народ?..*

С. В: Коли у Верховній Раді України першого демократичного скликання розглядали питання про надання Кримській області статусу автономної республіки, цього не підтримувала певна частина депутатів, у тім числі і я. Але на той час це був якийсь вихід із непростої суспільно-політичної ситуації, що склалася на півострові. Татари мають сумний досвід – їхній народ був репресований сталінським режимом колишньої радянської імперії, спадкоємицею якої нині виступає Росія. Вони добре розуміють, що перспективу для свого розвитку як окремого народу можуть мати лише в складі Української держави.

Після Грузії я був послом України в Азербайджані, мав у Баку приватні зустрічі з лідером кримсько-татарського народу Рефатом Чубаровим. Тоді він сказав мені: «Доки кримські татари живуть у Криму, не вірте нікому, що ця територія коли-небудь відійде від України до Росії».

Я б назвав кримських татар надзвичайно серйозним проукраїнським чинником в автономії. Нагадаю, що з майже двох мільйонів її населення близько півмільйона – це українці, розселені переважно у північному Криму, де вони переважно займаються землеробством і, на превеликий жаль, слабо організовані. А от кримські татари, чисельність яких менша, добре організовані. І, як уже тепер заявив Р. Чубаров, абсолютно неприпустимо іґнорувати їх. Останні ж постанови парламенту Криму є нелеґітимними, бо не було кворуму, ухвалювали їх без депутатів – кримських татар, під дулами автоматів. Що ж до всекримського референдуму, то згідно з Конституцією України питання, які стосуються територіальної цілісності нашої держави, має право вирішувати виключно Верховна Рада України, а не кримський парламент.

Але все ж основне в цій статті – ступінь консолідації українського суспільства і організація гідної відсічі російським аґресором. Фактично Україна сьогодні в стані війни з Росією. Силове і протиправне захоплення, відторгнення Криму, приєднання його до Росії створило проблему не лише для України, але і для світового співтовариства. Порушені основи співіснування держав у світі. Переконаний, за це Росії треба буде відповідати. І ціна, як наголосив президент США Б. Обама, буде високою. Щоправда, допомагають тим, хто сам собі дає раду.

І. Г.: *Євромайдан не тільки у нас, а й у всьому світі називають Майданом гідності, він дав усім нам надію на краще життя. А от які, на ваш погляд, уроки маємо винести з цієї тримісячної народної боротьби зі злочинним режимом?*

С. В.: Було багато людей, котрі після президентських виборів пристосувалися до режиму Януковича задля певних вигод, а інші їм потакали. Пригадуєте, один із колишніх чільників області називав Януковича «українським Черчиллем», а чимало людей слухали його слова і, розуміючи, що це насправді не так, все-таки мовчали. Фактично ж своєю мовчазною згодою вони підтримували режим.

Гадаю, суспільство усвідомлює необхідність зміни системи влади, її організації, аби ми врешті вийшли на омріяний шлях правди і справедливості, отримали українську перспективу плідного розвою своєї держави. Тож варто б усім взяти собі за правило – жертви тих молодих хлопців з Майдану зобов'язують нас до цього – жити по правді, не давати і не брати хабарів, бути активними громадянами. Бо якраз, вважаю, зло неправди і продажності призвело в кінцевому підсумку до того гіркого наслідку, що Україна втратила сотню своїх синів. Саме так мені бачиться очищення українців Майданом. Очищення полягає не в словах, а в конкретних діях на підтвердження нашого бажання змінити свої внутрішні імперативи, які повинні ґрунтуватися на тих же правді й справедливості. Тому що дотепер в українському суспільстві була маса брехні, а брехня породжує корупцію.

Якщо ж вести мову про організацію влади, то, видається мені, принциповою має бути настанова на те, що владу необхідно постійно контролювати. «Постійно» тут є ключовим словом. Я дуже добре пам'ятаю ейфорію в народі після проголошення незалежності України. Напевно, щасливіших днів і щасливіших за нас із вами людей тоді не було. І цю ейфорію розділяли не тільки ми, народні депутати, які проголосили незалежність, а й абсолютна більшість народу. Проте з часом ми заспокоїлись, гадаючи, що проголошення незалежності саме по собі принесе поліпшення життя людей. В умовах байдужості й безконтрольності переважної більшості населення при владі фактично залишилася стара номенклатура з невеликим вкрапленням новітніх демократичних сил, які не в змозі були принципово змінити систему влади й підходи у новій державі. І тому в Україні буйним цвітом розцвіла корупція, особливо починаючи з кінця 90-их років, хоч і до того такі приклади були. І, що найгірше, почався процес розграбування державного, народного майна України – «дерибан», який найбільше проявився за президентства Януковича.

І. Г.: *Але ж до цього були Помаранчева революція 2004 року, обрання главою держави Віктора Ющенка...*

С. В.: Звичайно, то тема окремої розмови – на яку оцінку, а вона, безперечно, не є однозначною, заслуговує діяльність Президента Ющенка. Водночас знову хотів би наголосити на тому, що обрали Президента – і більшість із нас на тім заспокоїлась. Суспільство повинно виробити й використовувати механізми контролю влади, яку б не обрало. Мені видається великим досягненням нинішнього Майдану його розуміння того, що він як структура повинен залишитися для контролю над чинною владою навіть попри те, що сам впливав і впливає на її формування.

І. Г.: *То що – Майданові не розходитись? Але ж люди змучені...*

С. В.: Це не означає, що десятки тисяч людей мають щодня перебувати на Майдані. Він, на мій погляд, повинен знайти форми постійного свого функціонування. Скажімо, щоб його представники час від часу збиралися на засідання – це могло би бути і у форматі громадської організації «Майдан», яку нині створюють. Ідею контролю чинної влади Майданом, на моє переконання, слід реалізувати максимальною мірою, зокрема при проведенні майбутніх виборів усіх рівнів.

Водночас маємо зважати на те, що під час революційних процесів відбуваються провокації, що вони були й, певно, ще будуть і з метою дискредитації Майдану та нової влади. Отож маємо відділяти провокації від справді народного руху до кращого майбутнього, а саме таким рухом і є Майдан.

І. Г.: *Розкажіть про нинішні будні обласної «Просвіти».*

С. В.: Передовсім наголошу на тому, що «Просвіта» одразу вступила до Всеукраїнського об'єднання «Майдан» на правах колективного члена. Саме в нас, у Народному домі, відбувалися перші засідання активістів «Майдану». На сьогодні тут активно діє Штаб студентського спротиву, а також координаційний центр із розміщення біженців (згідно звернення облдержадміністрації).

І. Г.: *І як іде створення музею? Де саме розмістите його експозицію?*

С. В.: Наразі продовжуємо збір експонатів для музею, а також благодійних коштів. Отож принагідно запрошую всіх небайдужих долучитися до цієї доброї загальнонародної справи.

Основна частина музею буде розміщена в конференц-залі Народного дому «Просвіта», а друга частина – у великій актовій залі. Там потрібно ще виконати чималі ремонтні роботи. Музей плануємо відкрити в середині 2014-го – року 200-літнього ювілею Тараса Шевченка.

Розмовляв ***Іван ГАВРИЛОВИЧ***

ПОЗИЦІЯ

ІЗОЛЮВАТИ АҐРЕСОРА

Безпрецедентна для XXI століття поведінка націонал-фашистського лідера Росії вимагає відповідної реакції світового співтовариства. Напівбожевільна еліта РФ гадає, що світ не зможе приборкати її мирними засобами. Зациклені на своїй мілітарній могутності, вони не можуть собі уявити, що світ має можливість поставить їх на коліна мирними засобами.

Чи це можливо?

Абсолютно! Треба тільки змінити політику потурання аґресорам, якої донині дотримується Міжнародний форум держав світу, створений для недопущення аґресій. На превеликий жаль, однак, Організація Об'єднаних Націй замість боротьби з аґресором, схвалила політику потурання аґресорам, запросивши аґресора бути членом Ради безпеки. Чи ж не так? Найаґресивнішого палія війни ООН поставила боротися з аґресорами! Це дуже нагадує історію з байки, коли вовка запросили наглядати за кошарою овець.

Представників аґресора треба виключити з усіх керівних та відповідальних постів у міжнародніх організаціях. Насамперед це стосується ООН.

Тому я і звертаюсь до міністра закордонних справ України, держави, яка стала жертвою аґресії. Ставши жертвою аґресії, саме Україна мусить започаткувати переорієнтацію ООН з політики потурання аґресіям на політику боротьби з пітекантропами XXI століття.

Ваш прямий обов'язок звернутися до Генсека ООН з такими пропозиціями:

Винести на загальні збори держав-членів ООН питання про усунення представників держави-аґресора з усіх керівних та відповідальних посад у Міжнародному форумі держав.

Ізоляція палія війни – це та зброя світового співтовариства, яка переможе військову могуть епігонів Гітлера.

Другий крок стосується Статуту ООН. Статут ООН передбачає економічні санкції проти аґресора. Це розумний захід, але, як свідчить практика останього століття, економічних санкцій не досить, щоб зупиняти Гітлерів. Треба додати до економічних санкцій ряд санкцій, спрямованих на ізоляцію аґресора. Статут ООН має записати цілий ряд ізоляційних заходів щодо новітніх Наполеонів: припинення участі держави-аґресора у світових спортивних змаганнях, олімпіадах, мистецьких форумах, припинення членства представників держави-аґресора в усіх міжнародних релігійних, медичних, філателістичних, економічних, правозахисних та інших організаціях, міжнародних космічних проектах, заборона світовим навчальним закладам приймати до своїх стін представників держави-аґресора, без письмового і словесного на ТБ засуду аґресії, практикованої урядовою елітою держави-аґресора.

Це так би мовити санкції-мінімум, їх можна і потрібно постійно доповнювати. Ці заходи спрямовані на дійову боротьбу ООН з аґресивними режимами у XXI столітті. Світ має спинити новітніх Наполеонів та Гітлерів від масових винищень людського роду.

Почати цей похід проти аґресорів – обов'язок МЗС Украни.

Хай справджуються слова Тараса Шевченка:

...Встане Україна
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить...

Святослав КАРАВАНСЬКИЙ

ТАК ДУМАЮ

НЕ ВІРТЕ ДИЯВОЛАМ

Це призабуте з воєнних часів слово ще донедавна було на устах усіх українців і безстрашних протестувальників героїчного Майдану: озвірілі до психозу беркутівці з «елітних підрозділів» МВС холоднокровно розстрілювали беззахисних громадян у Києві. Таке бісівське криваве вітання було від Президента – звіра і параноїка Януковича і здичавілої команди подонків-пшонків. Втопити незалежну Україну в крові, щоб лише не втратити влади й дармівщини – ось якими ідеалами керувались ці керманичі собі на вічну ганьбу. Чому отих клятих снайперів не було скеровано на них?

Підлий задум знищити все українське і святе в Україні це зміїне кодло з люцифером Януковичем плекало в своїх зачумлених головах давно, а підсліпуватий нехрист Азаров навіть похвалився в ЗМІ, що Уряд минулого року закупив за кордоном аж 142 тис. одиниць новітньої автоматичної зброї плюс мільйони штук смертоносних куль до них. Для МВС, а не української армії, для якої це було б потужним підкріпленням. І корумпована на всі сто відсотків міліція використала цю вбивчу зброю проти протестуючого мирного народу. На щастя, Майдан вистояв і переміг більшовицько-фашистський режим Януковича.

Цікавий і, на мій погляд, красномовний момент-картинку з багатьма знаками запитання показала пряма трансляція ТБ з вечірнього Майдану 22 лютого: гурт злочинців-снайперів у чорній, як гітлерівські есесівці, уніформах із панчохами-масками на обличчях з явним переляком дивилися на людей, що тисячним ураганом перли на них. Злочинці не випускали з рук зброю, а один з них, напевно, командир цієї банди, вів переговори з якимись цивільними, серед яких були народні депутати – я побачив тільки пана Порошенка. Вимога непрошених на Майдан гостей-карателів одна – відпустити їх як вони є зі зброєю їхати на Донеччину чи в Крим і забезпечити їм мирний від'їзд. Так і зробили.

А чому майданівцям із нардепом було не вимагати банду заарештувати? Адже кожен із них вбив не одного патріота – мирних, беззбройних громадян, які для них не становили жодної загрози. Відпустили без каяття, без «пробачте нам, люди!». І тепер вони – в Криму, Донецьку, Харкові, Луганську – у перших лавах здичавілих проросійських протестувальників проти незалежної української держави. На той момент усі вони фактично були полоненими. А полон є полон: не вони диктують свою волю, а їм диктують. Страшної політичної помилки допустилися ті нардепи, які вигороджували беркутівців із закривавленими руками – кров героїв волала про справедливе покарання, а не «щасливої дороги».

Тепер у Верховній Раді знову лунають заклики відпустити сепаратистів-заколотників Губарева, Добкіна, Кернеса. Не проявімо м'якотілість. Бо вони теж причетні до отої «п'ятої колони» і навіть прямої державної зради. Навіть з погляду християнської моралі прощати ворогам і вбивцям – аморально.

Роман ФЛИС, *член НСЖУ*

ВІД РЕДАКЦІЇ: Чи не ті беркутівці нині прямо в серця, як на Майдані, розстрілюють наших солдатів у Криму...

ЧАС ШЕВЧЕНКА

ДВІ ЗОРІ УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Початок XIX ст. ознаменувався появою на духовному небозводі України двох провідних зірок – Шашкевича і Шевченка. Дві зорі, яким судилося повести свій упосліджений народ до світла, власним життям втоворюючи йому шлях до національного прозріння: «Хто ми? Що ми? Чиї сини? Яких батьків? Ким, за що закуті?». Шевченкове гасло «розкуйтеся, братайтеся» має у Шашкевича свій паралелізм у неґативному ставленні до всякого поневолення: «Ти не неволі син!». Об'єднує їх і спільна доля – шевченківські каземати перегукуються з важким моральним і матеріальним становищем опального священика Шашкевича. Обидва пішли з життя молодими: Шашкевич у 32 роки, Шевченко – у 47.

Шашкевич був першим із колишніх бережанських гімназистів, до якого долинуло полум'яне Шевченкове слово. Єдиним засвідченим доказом того є лист Шашкевича М. Козловському наприкінці 1842 року. Посилаючи приятелеві отриманий від когось альманах «Ластівка», укладений минулоріч Є. Гребінкою, де були вміщені п'ять поезій Шевченка, він писав: «Несеться воздухом до Вас шпарка ластівка… Такої ще ніхто зроду не бачив…». Шашкевич був настільки вражений віршами Шевченка, що власноруч переписав у свій зошит цілу поему «Причинна».

Перечитуючи Шашкевичеві вірші, виразно впадає у вічі подібність мотивів його творів до тематики Шевченкового «Кобзаря»: обидва великі сучасники оспівували красу рідної землі, вболівали за долю народу, думками линули в далеке минуле, оспівували героїчні подвиги «славних прадідів великих», виводячи образ бандуриста як виразника дум і нетлінної пам'яті народу. Ідеї Шевченка і Шашкевича сягають і поза Україну – «побратимі де суть люди – поза Волгу, за Дунай», торкаючись земляків «..і не в Україні сущих». Питання збереження рідної мови й культури, так гаряче проречене Шашкевичем у вірші «Руська мати нас родила..», знайшло продовження у Шевченка: «…свого не цурайтесь! Бо хто Матір забуває, того Бог карає…».

Обидва поети розуміли велику необхідність народної освіти. У 1836 році Шашкевич підготував свою «Читанку для малих дітей», а Шевченко після виходу з неволі – «Буквар». Особливою для Шевченка була драма власної душі, хоча Шашкевич першим торкнувся її ще в дошевченківській поезії. Проте і Маркіяна, і Тараса, пов'язують не лише спільні мотиви в поезії. Відомий літературознавець В. Янів писав: «Перед генієм Шевченка кожен схиляє голову, а проте не лише в поезії його головна сила, а в тому, що він як народний пророк урятував націю від сну. Так само і Шашкевич – вище поетичної творчості ставимо його заслуги Пробудителя Галичини. Не було в нього такого запалу й вогню, як у Шевченка, але він в Західній Україні був першим!»

З нагоди століття народження Пробудителя на Білій горі біля Підлисся у 1911 р. був поставлений пам'ятник – Залізний хрест. Під час посвячення пам'ятника голова комітету В. Кальба сказав: «Оця гора з пам'ятником Маркіянові хай стане посестрою Тарасової могили, куди спішитиме кожен, щоб зачерпнути віри і надії на кращу долю рідного народу».

…Двісті літ сяють над Україною немеркнучі зорі Шевченкових і Шашкевичевих ідей, як символ духовного єднання двох гілок українського народу, всім поколінням освітлюючи шлях до Правди й Волі.

Ярослава МАЗУРАК,
науковий працівник музею книги

ПРОРОК УКРАЇНИ

(Продовження. Поч. у № 7–11)

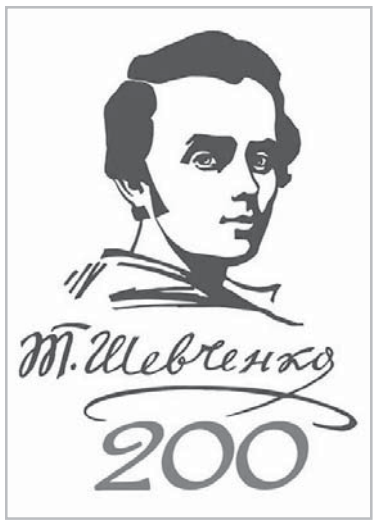
Так характеризує Шевченко своїх ворон, а потім можемо собі міркувати, чим вони насправді є. Це злі духи, темні сили народу. Це – перевертні, що «помагають москалеві господарювати та з матері полатану сорочку здіймати» («Розрита могила»), це зрадники, як Галаган, і Кисілі, і Кочубеї-Ногаї, це «раби, підніжки, грязь Москви, варшавське сміття», це донощики, недолюдки, що правдою торгують, це «нові кати, лихі людоїди», це ті п'явки, що «сміються та лають батьків своїх, що змалечку цвенькають понімецьки, це «подлії раби, підножки царські», лакеї капрала п'яного, це ті, що їх безчестіє, і зрада, і криводушіє огнем кровавим, пламенним мечем нарізані на людських «душах», це ті «няньки, дядьки отечества чужого», що називають преподобним лютого Нерона, що в погоні за власними користями не знають ніякого етичного стриму, це, одне слово, не люди, а змії, це найбільші шкідники України, її здорового політичного і культурного розвитку…

Ворони відлітають зі сцени, щоб поховати українського Гонту, а на сцені виступають інші гріхи України й виступає живе українське дивне каліцтво у вигляді трьох лірників: сліпого, кривого, горбатого. Вони сліпі на все, що в Україні діється, із викривленими поглядами на історичні й сучасні події, а при тім здеґенеровані на умі, що їх уже, як то кажуть, і могила не виправить.

Чи не найдорожчою, найважливішою рисою Шевченка, що пройняла всю творчість, є надзвичайна любов до України, до свого народу. Він збудив приспану націю, запалив нові вогні, кинув палкі гасла боротьби за Україну проти гнобителя – Московщини. Недарма видатні діячі (письменники, навіть старші за нього) як Квітка-Основ'яненко називали Шевченка батьком.

Таку любов до всього рідного бачимо не лише у його творчості, а й у повсякденному житті.

В листі до свого брата Микити 15.12.1839 року Шевченко пише, аж тричі наголошує, щоб брат писав йому листи своєю рідною мовою: «…та будь-ласка, напиши до мене так, як я до тебе пишу, не по-московському, а по-нашому…», а в листі другому від 2.03.1840 р. знову дорікає братові за лист: «Я твого листа не второпаю. Чортзна по-якому ти його скомпонував, ні по-нашому, на по-московському, ні се, ні те, а я ще тебе просив, щоб ти написав по-своєму», а в іншому місці категорично заявляє: «Тільки не по-московському, а то й читати не буду».

Як бачимо, в ті далекі часи, коли українське слово всюди зневажалось, Шевченко перший твердо ставить питання, що українець з українцем мусять розмовляти своєю мовою.

Дбає поет і про чистоту нашої мови, що бачимо з листа до кубанського письменника Якова Кухаренка, де він, між іншим, з гумором пише: «Мабуть, Ти давно в землях християнських не бував і доброї мови християнської не чував, що звеш мене «закадишним» другом. Чи ж чути було коли-небудь меж християнами таке бридке, паскудне слово? Мабуть, Ти, батьку, забув нашу християнську мову і дощенту побусурманився!».

Своїми історичними поемами Великий Кобзар розбудив національне почуття, глянувши своїм духовним зором глибоко в душу народу, й наче підняв із неї густу заслону рабського сну, прагнучи, щоб його слово виростило нових лицарів, щоб виросли крила «сіромасі Яремі», щоб «ожили гетьмани в золотих жупанах», щоб український народ пробудився з неволі, переродився з «рабів німих» на борців за волю і славу, на таких борців, якими були його предки козаки, що не шкодували життя своє покласти за Вітчизну.

Минуле України, сповнене козацькою славою, протиставив Шевченко справді невтішній його тогочасності. В його очах Україна була тоді неначе руїна старовинної Трої, а над тією руїною літав чорний хижий орел – символ російського історичного імперіалізму.

Глибоке Шевченкове боління над тією руїною образно описав письменник Марко Черемшина у своїй доповіді на 40-річчя смерті Тараса Шевченка, вказуючи, що «тодішнє народнє життя України – се була одна велика народня рана. Щоб ту велику народню рану відчути, її переболіти, її народові і світові показати, і грозою її власної величини стати вже раз лічити, на се дійсно треба було народнього генія… Треба було Тараса Шевченка».

Висуваючи ідею духовного відродження українського народу, Шевченко намагався викувати зі свого слова «новий леміш і чересло до старого плуга», зорати тим плугом тогочасний переліг України й посіяти зерно нової національної ідеї, зерно духовного відродження народу:

Може, зійдуть і виростуть
Ножі обоюдні,
Розпанахають погане,
Гниле серце, трудне,
І вицідять сукровату,
І наллють живої
Козацької тії крові,
Чистої, святої! –

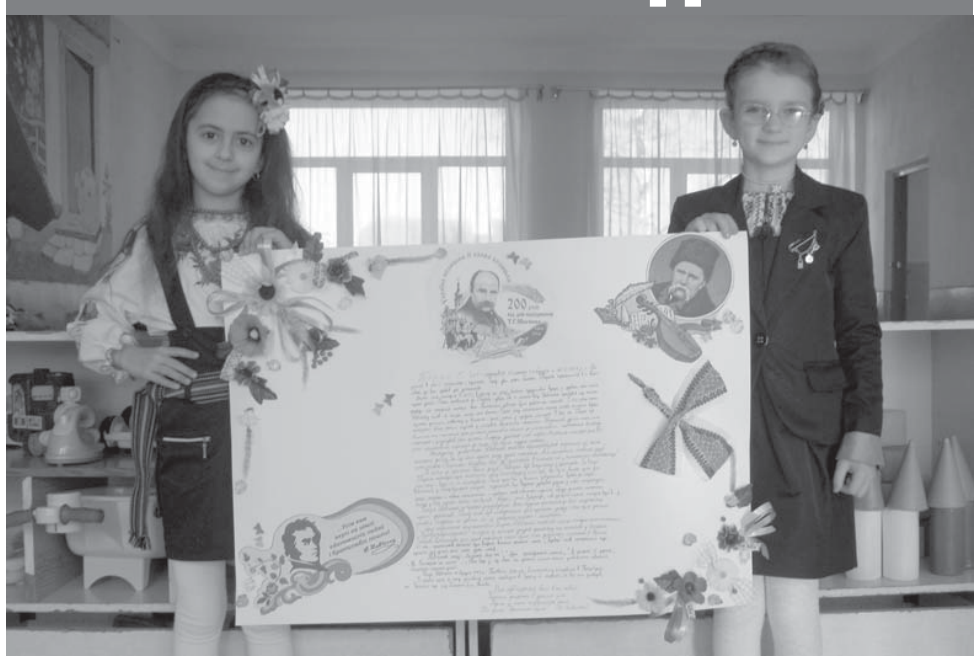
писав Шевченко в поемі «Чигирин». Він твердо вірив, що коли українці пізнають своє славне минуле, то вони стануть до боротьби за своє визволення.

І про те минуле поет наказує пам'ятати всім українським поколінням. «Спасибі дідусю, – мовить поет до діда, який розповідав йому про минуле, – за те, що заховав у голові столітній ту славу козачу: я внукам тепер розкажу».

Василь ГУК,
лауреат премії ім. Марійки Підгірянки

(Далі буде)

ВЕЛИЧ СЛОВА І ДУМКИ

Марічка Макогон і Аліна Красікова – переможці конкурсу на найкращу газету, присвячену 200-річчю Т. Г. Шевченка, який проводився в Старолисецькій середній школі

У Старолисецькій школі учні та вчителі підготували дарунки до 200-річчя Великого Кобзаря. Дуже відповідально та активно дирекція і батьки включались в організацію конкурсів, святкових заходів. Особливу активність виявили учні молодших класів. Вони самостійно вивчали вірші Тараса Григоровича, виготовляли власноруч книжечки, готували полички з книжками про Шевченка, а також із творами Кобзаря, записували від прабабусь і прадідусів вірші й оповідки про Великого поета, а ще виготовляли стінгазети, присвячені народному Співцеві, докладаючи всі свої вміння, фантазію і цікаву інформацію.

9 березня школа розцвіла вишиванками, усмішками учнів, які декламували, співали Шевченкові вірші. Батьки аплодували дітям і раділи за вчителів, які так бережно ставляться до дитячих душ, засівають в дитячі серця любов до рідного слова, краю, родини, пісні та знань.

Шкільна комісія підбила підсумки конкурсу стіннівок і найкращою визнали газету 3-А класу (вчитель – Катерина Василівна Білінська), а найбільше доклалися до збору матеріалів, написання, оформлення дві відмінниці навчання, учасниці танцювального гуртка, нерозлучні подруги Аліна Красікова і Марічка Макогон, яка ще й підготувала і прочитала на святах як в школі, так в сільському клубі уривок із поеми Т. Г. Шевченка «Лілея», записаний від прабабусі Марії вірш «Що будемо святкувати нині, доню моя…» та вірш «Шевченкове слово».

Треба зазначити, що активність дівчаток підтримують вчителька, директор сільського клубу Оксана Василівна та член батьківського комітету Наталя Макогон, яка допомогла зробити відеофільм на пісню «Я Марічка з Прикарпаття», в якому задіяні учениці з 3-А класу.

Отак в єдності сім'я і школа виховують активних, гармонійно розвинених громадян України.

Любов ХУДИК

У ВІКАХ ПУЛЬСУЄ ВОГНЕМ

І знову – березень…І знову линуть до нас думи геніального українського поета… Традиційно український народ у цей весняний час звертається до постаті Т. Шевченка, до постаті, яка у своїй величі була, є і залишається ні з чим незрівнянною, невичерпною для людського подиву й осягнення. Ювілей цієї феноменальної людини повинен спонукати всіх українців звернутися серцями до дум і сентенцій нашого Великого Кобзаря, якого воістину сприймають як Пророка, волею Всевишнього посланого для українського народу.

12 березня 2014 р. о 14.00 в приміщенні читального залу Центральної бібліотеки Івано-Франківська (вул. П. Орлика, 5) відбувся літературний вечір «Шевченкове слово в віках не старіє» в рамках проекту «Бібліотечна Шевченкіана», присвяченого 200-літтю Т. Г. Шевченка.

В бібліотеці зібралися шанувальники творчості Великого Кобзаря, які з дитинства виховувалися на його безсмертних творах. А це:

майстриня народної творчості Прикарпаття, відповідальний секретар МО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Н. Синиця, яка створює ориґінальні вишивані книжкові обкладинки до Шевченкового «Кобзаря», двох томів його поезій та книг про Т. Шевченка. Любов до України, рідної мови й Шевченка прищепили їй з дитинства. Скільки вишила за життя – уже й не злічити. Це і рушники, і картини, й сорочки… Інколи в хвилини натхнення за роботою не помічала, що вже світає…;

доцент кафедри історії України Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника А. Королько, який у своїй доповіді докладно повідомив про всі заходи громади міста (починаючи з 1869 р.) під час святкування Шевченківських днів. Важлива роль належала «Просвіті», яка роз'яснювала важливість читання «Кобзаря» молоді;

знаний в місті архітектор Г. Будзик, який представив власну колекцію «Кобзарів». Він присвятив своє життя архітектурі, мріяв стати священиком і подарував Україні сім храмів – осередків святості й молитви. Його одухотворена сутність поціновує все прекрасне, високе. Г. Будзик свято дорожить історією і культурою України;

залюблена в поетичне слово Пророка і Генія України родина українських патріотів О. Вагилевич та І. Вагилевича. Олександра Василівна за професією вчитель початкових класів. Пригадує, що в її сільській батьківській хаті завжди стіни були прикрашені вишитими іконами та портретом Шевченка. Згодом своїх власних дітей та учнів виховувала в дусі патріотизму. Іван Дем'янович зі знаної родини Вагилевичів. Патріот і активний громадський діяч, чимало зусиль доклав до популяризації свого славетного роду;

берегині українського духу – голова міського осередку Союзу українок Р. Романюк, союзянки С. Рахлівська та М. Волосінчук. Це вони вплітають у вінок слави Кобзаря полум'яні квіти любові й вдячності. Пророче Шевченкове слово завжди звучить на їхніх зустрічах і вечорах;

письменниця, лауреат міської літературної премії ім. І. Франка, доцент кафедри філології педагогічного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника О. Деркачова.

Запрошені ділилися власними думками про роль і місце Тараса Шевченка в сучасній Україні, міркували про його творчість, яка не має обмеження в часі, цитували пророчі й такі актуальні сьогодні рядки з вічного «Кобзаря», присвячували свій творчий доробок Великому Українцю – вишивки, історичні дослідження, музичні, віршовані й прозові твори…

Свою шану ювіляру складали і найменші учасники свята – Ліка Шегда та Андрій Василів інсценізували поезію Т. Г. Шевченка «Чума», Ілля Цюпер читав вірш-посвяту «Портрет Тараса Шевченка» Лесі Храплівої, Назар Часник виконав пісню «Задзвеніла весна у дзвіночок» на слова Р. Попадинець, Віка Шегда продекламувала поезію Т. Шевченка «Якби зустрілися ми знову». На завершення свята прозвучав «Заповіт».

Всі охочі мали змогу ознайомитися з літературою, представленою на бібліотечній виставці «Крізь віки він будить дух народу», яка діє в читальному залі протягом року.

В. ЧАСНИК, О. ЦЮПЕР,
бібліотекарі читального залу МЦБ

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО,,,

Здравствуйте! В связи с последними событиями в Крыму, который преступное руководство России аннексирует путём вооружённой агрессии под предлогом «защиты» русскоязычного населения полуострова, я говорю: Дай вам Бог твёрдости духа и сил выдержать очередное испытание в своей истории! Слава Украине!

УКРАИНСКИМ ПАТРИОТАМ

Невідомий спецназ виник якийсь там
(Кремль ни гу-гу о «тайных пришлецах»).
«Ні п'яді Криму путінським чекістам!» –
Звучит набатом в раненых сердцах.

На всі підступності москальської банди
Ответьте по-бандеровски, друзья:
«Хай захлинуться кров'ю окупанти!» –
Иначе «с этой сворою» нельзя.

Зустріньте ворогів, як діди ваші,
Чтоб не топтался здесь чужой сапог.
Для них свинцевої ви наготуйте каші.
В нещадній битві бережи вас Бог!

Ховати вам патрони іще рано –
Росія погрожує марш-кидком.
Хай дух живе Шухевича Романа!
Хай стане вам Господь провідником!

С уважением, ***Александр БЫВШЕВ,***
Россия, Орловская область, пос. Кромы

ЗНОВ СКРЕГІТ ЗБРОЇ І ПОГРОЗИ ЗНОВ...

Знов скрегіт зброї і погрози знов,
І знову звір північний нас лякає,
Братерську так показує любов,
Так нашу Україну поважає.

Для цього не було зовсім причин,
Щоб Кримську територію займати,
Щоб величезний недовір'я клин
Між нашими народами вбивати.

Ми ще держава досить молода,
Бо щойно лиш звільнились від бандитів,
Нам дуже незалежність дорога,
Та не дають спокійно нам прожити.

Бо думає цей ненажера-звір,
Що вдасться наш народ завоювати,
Що аж від сходу до Карпатських гір
Він буде нами знову керувати.

Ми об'єднались, бідні і багаті,
Католики, баптисти й православні,
На захист України щоби стати,
Піднялись козаки й опришки славні.

Дамо ми відсіч цьому супостату,
Відкинем геть його за Чорне море,
Захистимо разом ми нашу хату,
Бо разом нас ніхто вже не поборе.

Піднявсь вкраїнець, поляк і татарин,
Піднялись разом з нами росіяни.
Як дружба запанує поміж нами,
То сили побідити нас не стане.

Ми переможем, іншого немає
Шляху для нас, бо тільки перемога
Матуся стать на захист закликає
Вкраїни, бо вже до порога

Дійшов цей звір, що вишкіряє зуби,
Немов сміється з нашої держави.
Та відсіч, знаю, неодмінно буде,
Й що заслужив, отримає по праву.

– В вас сильний дух, вам нічого боятись,
Бо Україну, захистити треба,
Тільки всім разом слід до битви стати.
Хай разом будуть Крим, Донбас, Карпати, –
Небесна сотня закликає з неба.

Микола СИМЧИЧ

СТАВАЙ НА ЗАХИСТ СВОГО КРАЮ!

Життя вирує, аж кипить, –
Потужний вихор на Майдані.
Усім, завзятим, нам кортить,
Здобути Волю на світанні!

І дзвонять дзвони, стрільна рвуть,
Вогонь палає, наче в пеклі,
І небеса борців приймуть –
Вони Святі в бою запеклім!

Це, Хам, Злодюга розпочав
Кривавий шабаш серед ночі,
З Кремля Люцифер наказав,
Що він напитись крові хоче!

І п'є, катюга, як упир,
З усіх сусідів час від часу,
Коли нап'ється – любить мир,
Та зодягне ангельську рясу...

Отож послухай, Брате мій,
Всім серцем я тебе благаю:
Не вір Кремлю! Не вір Москві!
Ставай на захист свого краю!

Василь ШИЯН, *м. Снятин*

КОНКУРСИ

Переможці конкурсу із членами журі
Фото автора

НАЙКРАЩИЙ ЧИТАЧ

У Коломийській міській бібліотеці № 3 для дітей відбувся перший тур щорічного конкурсу на найкращого читача 2014 року. У ньому взяли участь учні, які є справжніми книголюбами. Це Мар'яна Мандрусяк, Юлія Павлів, Лілія Приймачук, Іван Комаровський, Юлія Бельмега та інші.

– Відзначили переможців члени журі – працівниця бібліотеки, секретар Анна Мікловда, вчитель і бібліотекар школи № 3 Тетяна Миронівна Кутурлаш, бібліотекар школи № 4 Лідія Степанівна Підлетейчук та письменник Василь Рябий. На традиційному конкурсі читачів перемогли учні школи № 4 Богдана Полієнко, Ірина Березовська, Ірина Місюрак, – розповіла завідувачка бібліотеки Віра Тороватова. – Перша прочитала й проаналізувала зміст твору Елеонор Портер «Поліанна», друга – «Буба» Барбари Космовської, третя – «Алі» Галини Малик. Їх нагороджено словниками української мови. Вони братимуть участь у міському конкурсі.

Треба сказати, решта учасників конкурсу також не обійшли увагою. В бібліотеці їх пригостили солодощами.

Михайло СЛОБОДЯН, *член журі*

КНИГИ КРАЯН

НА ТЕРЕЗАХ ЛІРИЧНОГО СУМЛІННЯ

«Як себе не дури, а роки все пливуть... Не спинити ріки», – переконується в пошуках істини Володимир Франкевич, з яким познайомився наприкінці вісімдесятих. Він тоді приніс оберемок віршів, які я перечитав, окремі відібрав для друку в місцевій газеті «Червоний прапор».

І таки «не спинити ріки» поетичної творчості, яка ніколи не покидала його. Народився 1955-го в Остапківцях на Коломийщині, закінчив середню школу, навчався в Косівському технікумі народних художніх промислів, відслужив у війську, працював художником, директором Будинку культури у Гвіздці, інструктором із рукопашного бою, охоронцем. При цьому захоплювався літературною справою, не розлучався з красним словом, вів своєрідний ліричний щоденник, в якому намагався показати кардіограму почуттів і думок про світ і людину.

Осягаючи невблаганну минущість, він відкриває свою душу, відчуваючи швидкоплинний біг земного часу, коли треба бути наодинці з Богом, посіяти добре, вічне і мудре:

Сонце й тиша... Дихнути боюся!
Що миттєво молодшають верби.
І самотності п'ю – не пап'юся!
Від якої, здавалось, помер би!

Володимир Франкевич, помітно, читає класиків і сучасних поетів, читає Біблію. Він обрав традиційне письмо. Бо це його природний рівень світовідображення, де все має бути ясно, без недомовок, але може бути чимало знаків запитань та оклику. За такою умовою і ведуть щоденник, в якому не обійтися без побаченого, почутого, пережитого:

Можна мати достаток, машину,
Й бути бідним, нікчемним в душі.
Страшно мати дітей і дружину,
Що холодні, байдужі, чужі...
Від нерідних у доброму слові
Можна радість, підтримку знайти,
І відчути смак ласки, любові
В щиро поданій кварті води.

Автор схильний до вилущення з горіха пізнання філософської моралі, його приваблює лаконізм, афористичність висловів:

Є вогонь дивовижно холодний...
А є їжа, що з'їж – і голодний!

Ліричний герой як справжній християнин переймається чужими клопотами, болями, суперечностями. Він роздумує про своє призначення з часу народження на планеті Земля, а ще осмислює участь митця у суспільстві, в творенні й захисті краси душі:

Нам подобу свою дав Творець...
Хтось позує. Хтось є портретистом.
Лиш абстракцій майстри, хай їм грець! –
Все спотворюють з демонським хистом.
Й шанувальники в них не прості...
Грошовиті! Хотів би спитати,
Чи бажали б вони у житті
Тих полотен героями стати?

Один із трьох розділів автор присвятив інтимній ліриці, де не тільки оспівує світанкове почуття, але й осягає складні взаємини між двома людьми:

Терезами любов нашу зважую,
Все оте, що було і що є...
Лиш кого в чомусь я переважую –
Шалька з іншим небес дістає.

За своїм духом і участю Володимир Франкевич – просвітянин. Він, член Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка, любить і оберігає рідне слово. Тривогою за долю мови пронизаний цей вірш:

Що нам залишилось від мови,
Яка, на диво, ще жива?
Коли до кожної розмови
Повзуть скалічені слова?!
Каліцтво це – чужинців кредо!
Де ж ми, свої?! Де я? Де ти?
Чуже із рідним – дьоготь з медом:
Не їж! І воза не масти!

Володимир Франкевич не уявляє свого життя без книги. Він довго виколисував рукопис майбутньої книжки «Як дим над рікою» (Коломия: «Вік», 2012), яку сам художньо оформив, сам у ній упорядкував свої вірші. Зауважує, що книга для нього – не лише джерело знань, а саме життя:

Мудрий книгу пізнань відкриває,
А немудрий – від ока ховає;
Мудрий віри й надії навчає,
А невіглас – з безвір'ям вінчає.

Пригадую, колись Володимир здивував мене власноруч виготовленим томиком у твердій палітурці, де звичайним пером «видрукував» власні твори. До речі, цей скромний автор не може похвалитися частими публікаціями. Їх мінімальна кількість. Причина цього – тривале виважування слова на терезах сумління. Деякі з віршів свого часу публікували газети «Колгоспник Придністров'я», «Комсомольський прапор», «Вільний голос». Поет впевнено йшов до оприлюднення своїх творів окремим виданням, яке відзначене дипломом премії імені Тараса Мельничука.

Нема сумнівів, що «Як дим над рікою» – це найкраще зі свят.

Василь РЯБИЙ, *член НСПУ*

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

ГАРАСИМ

Наймення Гарасим тепер зустрінеш не часто. Однак донедавна воно було досить популярним, про що зокрема свідчить цілий гурт прізвищ, похідних від цього імені та його пестливих чи коротких форм (Гарасименко, Герасименко, Гарасимчук, Гарасимович, Гаращук – від Гарасько, Гарас тощо). Свій родовід це наймення веде з грецьких земель, певніше з Візантії, де воно було внесене в різні «святці». В перекладі українською мовою ім'я означає шановний, поважний, гідний шани.

ЄВГЕН, ЄВГЕНА

До цікавих і звучних наймень, які прибули до нас із Греції, належить особове ім'я Євген (Євгена), Євгеній (Євгенія, Югина, Івга). Форма Івга останнім часом чомусь майже зовсім «вийшла з моди». Наймення має свої відповідники і в інших народів: Євгеній (Євгенія), а давніше й Ведєней – в росіян, Еугеніуш – у поляків, Євдженіу і Євдженія – в молдаван, Ежен – у французів і т. ін. Пестливих форм, майже однакових для чоловіків та жінок, наймення має теж чимало: в українців, скажімо, Женько, Ганько, Женя, в росіян – ще й Женька, Ґеня, Єня чи Єнюша, в молдаван – Івгене і Женіке (в хлопців) та Івгеня, Женіка і Гінуца (в дівчат).

Прізвищне гніздо імені в Україні вельми розмаїте: Євгенчук, Івженко (Івченко), Івчук (Івчук, Євчук), Ганьчук.

У східних слов'ян імена Євген та Євгена (Євгеній та Євгенія) особливого поширення набули лише в останньому сторіччі. Цьому, напевне, посприяв віршований роман Пушкіна, який, до речі, чудово переклав наш великий поет Максим Рильський.

До родини імені належить ряд відомих назв і термінів: євгеніка (наука про так зване «поліпшення людської раси»), евгенол (запашна олія, видобута з гвоздики чи васильків і використовувана в зуболікуванні), а частково й генетика (наука, що вивчає спадковість організмів), генеза, гени, генерація (покоління) тощо.

Розвинулося наймення із кореня грецького слова евгенес (благородний, доброго роду, доброї породи).

ЛАУРЕАТИ

ПІД ЗНАКОМ МАЙСТРА

Коломийський Покутський благодійний фонд імені Леся Гринюка свого часу заснував уродженець Воскресінців, заслужений працівник культури України, відомий діяч освіти Коломиї, просвітянин, автор багатьох книжок Василь Дмитрович Гринюк (01.01.1931–09.03.2005).

– Заснований одинадцять років тому фонд здійснює свою діяльність, керуючись статутом, – говорить директор Віталій Дронюк. – Він пропаґує творчість нашого земляка з села Воскресінці Леся Гринюка (25.03.1883–07.08.1911), якого знаємо як випускника Коломийської гімназії, студента Львівського університету, прозаїка і поета, автора книжки малої прози «Весняні вечори», перекладача, який доніс до українського читача твори Ніцше, Гоголя, Андреєва, Бйорнсона. Знаємо як редактора коломийського тижневика «Поступ», газети «Буковина», журналіста львівського часопису «Діло». Ми видали літературний збірник «Творчий дім: Воскресінецька гора», посприяли у виданні книжки віршів для дітей, підтримуємо літературно обдарованих людей, також відзначаємо творчі успіхи місцевих авторів, краян. Зокрема комісія з нагородження премією імені Леся Гринюка цьогорічназвала нових лауреатів. Ними стали за вагомий творчий доробок член НСЖУ Іван Війтенко (збірка віршів «Світанкові гами») та вчитель німецької мови, перекладач Анатолій Осадчий (збірка «Цвітуть чебреці»).

Ці активні літератори, яких пошанував благодійний фонд, заслужили такої відзнаки, як і їхні попередники – колишній незабутній політв'язень Дмитро Гриньків (2003), колишня учениця гімназії Надія Гуменюк (2004), головний редактор «Буковинського журналу» Мирослав Лазарук, член літературного товариства Василь Михайлищук (2006), колишній студент педколеджу Микола Скільський (2007), дитяча літераторка Юлія Долінська (2009), академік, доктор філологічних наук Львівського національного університету ім. І. Франка, автор багатьох книг Василь Лизанчук (2011), літератор Микола Гаєвий (2013).

З новими лауреатами Гринюківської премії відбудуться творчі зустрічі. Це автори з солідним життєвим досвідом і великою просвітянською любов'ю до красного слова. Вони пишуть про те, що відчуває серце і що диктують думки про людину і світ.

Роман ВАСИЛЕВИЧ

ПРИЙМАЄМО БІЖЕНЦІВ ЗІ СХОДУ ТА КРИМУ

В Івано-Франківській області перебуває 115 осіб з південно-східних реґіонів та Криму. «Ці люди – з Сімферополя, Бахчисараю, Бельбеку, Харкова», – зазначила співголова координаційної ради з питань надання допомоги населенню під час надзвичайних ситуацій Леся Аронець. Серед цих людей у подальшому можуть бути жителі Херсонської області, а також родини військових із Севастополя. Із запитаннями щодо тимчасового проживання на Прикарпатті на «гарячу лінію» вже звернулися 800 жителів південно-східних областей і Криму.

ОСТАННІЙ ДЗВОНИК – 30 ТРАВНЯ

Міністерство освіти і науки визначило порядок закінчення навчального 2013/2014 року та проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах.

Заняття у школах триватимуть до 30 травня, а у тих, які працюють за шестиденним робочим днем, – до 31 травня. У ці дні й проведуть свято останнього дзвоника.

Для учнів перших–четвертих класів 2–5 червня пройдуть навчальні екскурсії та навчальна практика, а 2–10 червня – для учнів п'ятих–десятих класів. Державна підсумкова атестація пройде з 13 по 22 травня для учнів четвертого класу, 2–16 червня – для дев'ятикласників, 23–29 травня – для одинадцятикласників.

Цьогорічні випускники загальноосвітніх шкіл, які планують вступати до вищих шкіл, складатимуть ЗНО, яке розпочнеться 3 червня і триватиме до 27 червня. За цей період майбутні вступники зможуть скласти від одного до чотирьох тестів з 11 навчальних предметів.